

Tisková zpráva

12. prosince 2022

Praha

NTK navazuje na CzechELib dalším projektem NCIP VaVal

Projekt CzechELib plynule pokračuje v rámci dalšího projektu realizovaného opět Národní technickou knihovnou. Jeho podpora z Operačního programu OP VVV letos definitivně končí a je plně nahrazena podporou ze státního rozpočtu.

Závěrečná konference projektu CzechELib - 13. října 2022

Praha 12. prosince 2022_Projekt Národní centrum pro elektronické informační zdroje CzechELib, který zajišťuje pořizování a zpřístupňování elektronických informačních zdrojů (dále jen „EIZ“) přechází v letošním roce již plně pod projekt Národní centrum pro informační podporu výzkumu, vývoje a inovací (NCIP VaVal), který jako tzv. projekt společných činností získala také Národní technická knihovna (NTK).

Centrum bylo vytvořeno v roce 2017 jako součást NTK za podpory Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy. Od roku 2018 do roku 2022 dokázalo centralizovaným nákupem zajistit pro téměř 130 členských institucí 222 EIZ, přičemž jeden EIZ může být jediný významný časopis nebo třeba faktografická databáze či kolekce i několika tisíc titulů časopisů. Centrum standardizovalo jednotlivé procesy směrem k vydavatelům/dodavatelům i k členským institucím, nastavilo systém finančních toků a zavedlo jednotná pravidla podpory pořizování EIZ.

„Velmi oceňuji, že projekt CzechELib, který realizuje Národní technická knihovna, v minulých letech významně přispěl k centralizaci know-how, ale stejně tak ke snížení administrativy členských institucí. Ukázalo se, že centrální nákup informačních zdrojů pro českou výzkumnou a vzdělávací sféru dává smysl, a to i z důvodu silnější vyjednávací pozice centrální instituce vůči dodavatelům,“ říká ministr školství Vladimír Balaš.

prof. JUDr. Vladimír Balaš, CSc. - ministr školství, mládeže a tělovýchovy. Závěrečná konference projektu CzechELib - 13. října 2022

V současné době CzechELib vyjednává 63 licenčních smluv, které zabezpečí členským institucím přístupy k nominovaným EIZ od roku 2023. Rok 2023 lze také považovat za přechodné období, kdy bude postupně docházet k transformaci smluv s vydavateli z režimu "čtení" do režimu "publikování a čtení" (Open Access), tzv. transformačních smluv. To je zásadní změna finančních toků na straně vydavatelů i výzkumných organizací s cílem nezvyšovat celkové náklady na publikování a dostupnost výsledků vědeckého bádání. Za tímto účelem byl v České republice, stejně jako ve všech zemích EU i mimo ni, vytvořen silný vyjednávací tým tvořený zástupci akademické výzkumné sféry, kteří jsou hlavními producenty i příjemci vědeckých informací. Hlavním vyjednavatelem byl jmenován ředitel NTK, Martin Svoboda.

Ing. Martin Svoboda - ředitel NTK. Závěrečná konference projektu CzechELib - 13. října 2022

Dle nezávislé evaluace společnosti Ernst & Young naprostá většina členských institucí vnímá jednoznačný přínos projektu. „Závěrečná zpráva, kterou zpracovala společnost Ernst&Young hodnotí skutečně všechna očekávání, která byla na projekt kladena, jako splněná. Navíc projekt dokázal něco, co ani nesliboval. Například jsme při plnění všech závazků dokázali významnou část peněz vrátit pro použití jiným projektům. Projekt vnesl do této oblasti

jednoznačná pravidla, srozumitelnost a pravidelnost; výrazně zjednodušil administrativu pro jednotlivé instituce a toho si právě všechny zapojené instituce váží. Na druhé straně, když se zeptáte vědců nebo studentů, tak ti vůbec nic nevědí, a to je vlastně naše nejlepší vysvědčení, protože nešlo o to, abychom realizovali nějaké spektakulární výstupy, ale aby byl přístup k informačním pramenům co nejširší a nejsnazší," uvedl ředitel Národní technické knihovny Martin Svoboda.

Projekt CzechELib je ceněný i zahraničními odborníky. „*Díky CzechELib jsem si uvědomila, kolik jste zde dokázali – například v politických jednáních, kterými jste museli projít, abyste mohli postavit výzkumníky a studenty na první místo, a vytvořit tak obsáhlý, a přesto přímočarý nástroj,*“ řekla Teri Oaks Gallaway, výkonná ředitelka americké organizace SCEL (Statewide California Electronic Library Consortium) a odbornice na oblast open access v rozhovoru pro odborný portál Vědavýzkum.cz.

CzechELibu se rovněž podařilo vyvinout softwarový CzechELib Usage Statistics („CELUS“) umožňující analyzovat využívání EIZ a také navázal spolupráci s významnými celosvětovými organizacemi (ICOLC, ESAC, OA2020, EUA).

Celkové náklady projektu od jeho zahájení do jeho ukončení činí cca 1 045 000 000 Kč. Na období 2021–2027 převzal finanční podporu nákupu EIZ a provozu centra po ukončení projektu CzechELib z OP VVV projekt NCIP VaVal, hrazený ze státního rozpočtu.

O NTK

Národní technická knihovna je největší a zároveň nejstarší knihovna technické literatury v České republice. V moderní budově v centru Kampusu Dejvice nabízí klíčové informační zdroje, kvalitní služby a velkorysý prostor pro studium a týmovou práci. Funguje také jako společenské centrum s galerií, kavárnou a konferenčním sálem.

Více informací na www.techlib.cz.

Kontakt: Lenka Zmeková, lenka.zmekova@czechelib.cz, tel.: 232 002 405, mobil: 771 120 061

